

løb, men de vilde ikke anbefale at gaa saa nordlig, fordi saa vilde der være stor Fare for den sydlige og østlige Del af Fjorden og de derved liggende Enge og Marker. Man plejer jo at lytte ikke saa lidt efter Landvæsenskommissioner ogsaa her i dette Ting.

Landboerne langs Skernaas rorte dog atter paa sig. De troede nemlig, at naar der var Oversvømmelser nede i Skernaadalen, hvad der jo ikke saa sjældent var Tilfældet, var det, fordi Vandet ikke kunde løbe ud af Ringkøbing Fjord; den kan ikke tage det, sagde de. De vandbygningskyndige vare ganske vist imod den Antagelse, men det var ikke saa let at faa Lodsejerne overbeviste. Men hvad er det, som nu er sket? Der er sket det, at nu ere de fleste Lodsejere paa vor Side, altsaa paa vor Side, der bo paa den sydlige Del, thi nu er Skernaanen bleven reguleret. Sagen er den, at det vandførende Profil i Skernaanen efterhaanden i Tidens Løb er kommen til at ligge højere end de omliggende Enges Niveau og Overflade. Det vil da forstaaes, at Bredden inde ved selve Aaen er bleven højere. Der er Øprensninger osv. i Tidens Løb blevne liggende, og der er derved bleven ligesom en lille Barre langs Aabredden. At den vandførende Profil er bleven højere, skyldes to Aarsager. Dels var Udgrøftningen i det ca. 60 Kv.-Mil store Lavland, som skal afvandes derigennem, efterhaanden bleven bedre, og dels havde Hedeselskabets Udskylninger forarsaget, at Strømmen havde ført en Del Sand med sig, som havde affejret sig paa Bunden, og naar Bunden hæver sig, maa selvfølgelig Vandet hæve sig lige saa meget, og altsaa maa ogsaa den vandførende Profil hæve sig. Naar der nu kom Regnskyl i Høsten, steg Vandet i Skernaas ud over Bredderne og gik ud paa Engene. Men efter hvad jeg før har sagt, var det en Umulighed, at det kunde komme tilbage over disse Barrer og ind i Aaen, og det stod da og ødelagde Afgrøden, Høet, som eventuelt stod i Stakke o. s. v. Det var derfor ikke underligt, at Folk i Skernaadalen blev ved at røre paa sig, det kan jeg godt forstaa; havde jeg været Lodsejer der, skulde jeg have været en af de allerførste i saa Henseende, fordi dette maatte kunne ændres. Men man havde endnu den Tro, at det var, fordi Ringkøbing Fjord, hvori jo Skernaadeltaet ender, ikke kunde tage Vandet, og at det var derfor, Vandet gik op ved Nymindegab. De vandbygningskyndige sagde Nej; som jeg nu har skildret det, er det. Saa

gik man for nogle Aar siden til at regulere Aaen, idet man fik Ledekanaler gravet, hvilket var den eneste Udvej. Naar Vandet nu skyller over, kan det ganske vist skylle ud paa Engene, men naar der ikke skyller mere ud, søger det tilbage igen, løber i disse Kanaler, som ere gravede langs Aaen, og naar det saa har løbet i dem en Tid, løber det ind i Aaen igen, og saa kan det komme ud i Ringkøbing Fjord, og siden den Tid er der ikke noget i Vejen med Skernaadalen. Jeg tør paastaa i denne ærede Forsamling, at aldrig har Skernaadalen været saa frugtbar, som siden dette er sket. Aldrig have de avlet saa mange Læs Hø: de have siden den Tid haft en saadan Afgrøde, at de næsten have haft Møje med at faa det bragt hjem alt sammen. Det er de faktiske Forhold. Her viste det sig altsaa, at det var slet ikke Ringkøbing Fjord, der ikke kunde tage Vandet. Det viste sig, at de vandbygningskyndige havde Ret, da de sagde: skaf os det ud i Fjorden, saa skulle vi nok tage det. Det er altsaa rigtigt, og derfor er det som sagt, at de 1,500 Underskrifter nu ere svundne ind til 1,100, og dersom Frugtbarheden bliver saaledes ved i nogle Aar, svinde de saamænd ind til slet ingen Ting.

Nu er det, at man nødig vil have disse Forhold forandrede. Ogsaa i Nebel Marsk- og Gestenge og i Sønderborg Marskenge ere Forholdene bedre, end de have været før. Som mange af de Herrer vide, blev der i 1894 gravet et nyt Udløb fra Ringkøbing Fjord, der hvor det nuværende Nymindegab er. Men de, som have nogen Erfaring med Hensyn til disse Forhold, ville vide, at man ikke saadan ustraffet forandrer Vandløbsforhold omkring Enge. Der sker altid det, at de værende Græsser maa forsvinde og give Plads for anden Vegetation. Men denne Overgangsperiode tager allermindst de tre Aar, som de treaarige Planter skulle have til at komme frem, forplante sig, befrugtes o. s. v., saaledes at Græsvæksten atter kan blive fyldig og god. Derfor var der ogsaa en hel Del Misfornøjelse i den Egn, hvori jeg bor, med det nuværende Udløb i de første Aar, efter at det var gravet, fordi man sagde: Engene ere ikke saa gode; vi kunne nok se, at det gaar nok saa hurtigt med Afvandingen, men Engene ere ikke saa gode som før. Men det laa deri, at Vegetationen maatte have Tid til at omdanne sig. Rundgræs til Fladgræs, og omvendt Fladgræs til Rundgræs. Det er noget, man skal være Botaniker for at vide, men praktisk